

§ X

I barselsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 235 af 12. februar 2021, som ændret ved § 3 i lov nr. 527 af 27. marts 2021, ved § 3 i lov nr. 1438 af 29. juni 2021, ved § 2 i lov nr. 2380 af 14. december 2021, ved lov nr. 343 af 22. marts 2022 og [ved § 8 i lov (L 113) nr. xx af xx 2022], foretages følgende ændringer:

1. Efter § 14 indsættes:

»§ 14 a. Forældre, der får tre eller flere børn ved samme fødsel, har ret til ekstra fravær i 26 uger tilsammen.

Stk. 2. Fraværet efter stk. 1 skal holdes inden 18 måneder efter fødslen.

Stk. 3. Beskæftigelsesministeren fastsætter regler om administrationen efter bestemmelsen.«

2. I § 15, stk. 4, 1. pkt., ændres »jf. §§ 9 og 10« til: »jf. §§ 9, 10 og 14 a«.

3. I § 20 ændres »13 og 14« til: »13, 14 og 14 a«.

[Forslaget foreslås at træde i kraft den 1. januar 2023 og gælde for børn født den 1. januar 2023 eller senere.]

Almindelige bemærkninger

Til indledningen:

Endelig har der været et stort politiske ønske om at forbedre orlovsvilkårene for familier, der får trillinger eller firlinger. Derfor indeholder lovforslaget også en ændring af barselsloven, som indfører en særlig ret til 26 ugers ekstra orlov med barseldagpenge til forældre, der får tre eller flere børn ved samme fødsel.

3.5. Ekstra orlov til forældre, der får tre eller flere børn ved samme fødsel

3.5.1. Gældende ret

Efter barselslovens regler er forældres ret til orlov og barseldagpenge i forbindelse med en fødsel uafhængig af, om de får et eller flere børn.

3.5.2. Beskæftigelsesministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Der har været et stort politiske ønske om at forbedre orlovsvilkårene for familier, der får trillinger eller firlinger. Der fødes gennemsnitligt 3-8 sæt trillinger om året i Danmark, mens der kun er født et sæt firlinger de seneste 10 år.

Det særlige for trillinge- eller firlingeforældre er, at det er vanskeligt for én forælder at passe alle børnene alene i perioden efter fødslen, mens de er små. Der er – så at sige – ikke hænder nok og derfor er der et behov for, at forældrene kan holde mere orlov samtidigt. Dertil kommer, at trillinger og firlinger har større risiko for at blive født for tidligt med de komplikationer, det indebærer. Både de gældende og de kommende

orlovsregler betyder, at forældrene, hvis de holder en stor del af orloven sammen, vil have opbrugt retten til barselsdagpenge efter ca. et halvt år. På den baggrund er det Beskæftigelsesministeriets vurdering, at der bør indføres en særlig fælles ret i barselsloven til 26 ugers ekstra orlov med barselsdagpenge til forældre, der får tre eller flere børn ved samme fødsel.

Hensigten med forslaget er at give forældrene mulighed for at holde en større del af orloven sammen, mens børnene er små, og hvor omsorgen for børnene er særligt krævende.

Med forslaget kan forældre, der får tre eller flere børn ved samme fødsel, således ansøge Udbetaling Danmark om 26 ugers ekstra barselsdagpenge. Det er en betingelse, at de almindelige betingelser for ret til barselsdagpenge er opfyldt. Derudover foreslås det, at forældrene 6 uger efter fødslen skal varsle deres arbejdsgiver om udnyttelse af den ekstra fraværsret.

Det foreslås, at de 26 ugers ekstra fravær med barselsdagpenge skal afholdes inden for 18 måneder efter børnenes fødsel. På denne måde understreges det, at formålet med de ekstra ugers orlov netop er at aflaste familien i den første tid af børnenes liv samtidig med, at der tages højde for, at et eller flere af børnene kan være indlagt i forbindelse med fødslen, hvilket kan udsætte tidspunktet for orlovens afholdelse.

5. Ligestillingsmæssige konsekvenser

Lovforslaget forventes at have positive ligestillingsmæssige konsekvenser, idet lovforslaget sikrer bedre orlovsvilkår for forældre, der får trillinger eller firlinger, hvilket vil understøtte både mænds og kvinders fortsatte tilknytning til arbejdsmarkedet.

6. Konsekvenser for opfyldelse af FN's verdensmål

Lovforslaget vurderes, at have positive konsekvenser for opfyldelse af FN's verdensmål 5 om ligestilling mellem kønnene, idet lovforslaget vurderes at tilskynde til, at både mænd og kvinder tager del i orloven med deres børn og deler omsorgsforpligtelserne i familien, hvilket på sigt vil kunne bidrage til mere ligestilling mellem mænd og kvinder på arbejdsmarkedet og i familien.

7. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Forslaget om ret til ekstra 26 ugers fravær med barselsdagpenge skønnes at medføre begrænsede økonomiske konsekvenser for det offentlige svarende til ca. 1,4 mio. kr., der både afspejler de direkte ydelsesmæssige konsekvenser af forslaget og et mindre indtægtstab i form af tabt skat og tilbageløb. Derudover skønnes forslaget at medføre administrationsomkostninger hos Udbetaling Danmark på ca. 0,5 mio. kr. årligt. Forslaget vurderes at være neutralt for arbejdsudbuddet.

7. 1. Lovforslagets overholdelse af principperne for digitaliseringsklar lovgivning

Ved udarbejdelsen af lovforslaget har de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning været overvejet.

Det er beskæftigelsesministeriets vurdering, at lovforslaget følger de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning, idet lovforslaget understøtter, at administrationen af den foreslåede ret til ekstra 26 ugers ret til barselsdagpenge kan ske digitalt og primært ved brug af de data, it-systemer og offentlig infrastruktur, der allerede i dag anvendes i sager efter barselsloven.

8. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Forslaget om 26 ugers ekstra fravær og barselsdagpenge skønnes alene at medføre meget begrænsede økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet, da forslaget skønnes at berøre ca. 5 familier om året.

9. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes ikke at have væsentlige administrative konsekvenser for borgerne.

10. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget vurderes ikke at have klimamæssige konsekvenser.

11. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget vurderes ikke at have miljø- og naturmæssige konsekvenser.

12. Forholdet til EU-retten

Forslaget om ret til ekstra 26 ugers fravær med barselsdagpenge har ingen EU-retlige aspekter.

13. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 23. marts 2022 til den 1. april 2022 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet, Adoption og Samfund, Adoptionspolitisk Forum, Adoptionsnævnet, Akademikernes Centralorganisation (AC), Ankenævnet for ATP, Ankestyrelsen, Arbejdsløsheds-kassen ASE, Arbejdsmarkedets Til-lægsPension (ATP), Business Danmark, Børnenes bureau, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Centralorganisationernes Fællesudvalg (CFU), Dansk Teater, Danske A-kasser, Danske Handicaporganisati-oner, Danske Patienter, Dare Danmark, Datatilsynet, Det Faglige Hus, Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Dansk Artistforbund, Dansk Erhverv, Dansk Industri (DI), Dansk Journalistforbund (DJ), Dansk Kvindesam-fund, Dansk Musikerforbund, Dansk Skuespillerforbund, Dansk Socialrådgiverforening, Danske A-kasser, Danske Advokater, Danske Arveretsadvokater, Danske Familieadvokater, Danske Regioner, Delebarn.dk, Den Danske Dommerforening, DIA (Danish International Adoption), Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH), Fagligt selskab for sundhedsplejersker, Familiepolitisk Netværk, Familieretshuset, Finansforbundet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA), Foreningen Far, Foreningen Mistet Barn, Forhandlingsfælles-skabet, Forum for Mænds Sundhed, Forældre & Fødsel, Frie Funktionærer, Gartneri-, Land og Skovbrugets Arbejdsgivere (GLS-A), Ingeniørforeningen (IDA), Institut for Menneskerettigheder (IMR), Jordemoderfor-eningen, Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte (KTO), Kommunernes Landsforening (KL), Kompetencecenter for Amning, Kristelig Arbejdsgiverforening (KA), Kristelig Fagbevægelse (KRIFA), Kvinderådet, KVINFO, Landsforeningen Børn og Samvær, Landsforeningen Spædbarnsdød, Landsforenin-gen Ufrivilligt barnløse, Lederne, LGBT+ Danmark, LGBT Komiteen, Mødrehjælpen, Producentforeningen, Red Barnet, Retspolitisk Forening, SMV Danmark, Sundhedskartellet, Tænketanken Adoption og Udbeta-ling Danmark.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

§ X

Til nr. 1

Efter de gældende regler i barselsloven har forældre, der får mere end ét barn ved fødslen, samme ret til fra-vær og barselsdagpenge, som forældre, der føder ét barn.

Ved ændringen af barselsloven, jf. lov nr. 343 af 22. marts 2022, som træder i kraft den 1. juli 2022, indføres der nye orlovsregler, som finder anvendelse for forældre til et barn, der er født eller modtaget den 2. august 2022 eller senere. Som udgangspunkt sker der en lige fordeling af retten til fravær og barselsdagpengene ef-ter barnets fødsel eller modtagelse mellem barnets forældre, og retten til barselsdagpenge bliver en individuel ret for forældrene.

Med lovændringen får forældrene mulighed for at overdrage ret til fravær og barselsdagpenge til den anden forælder, dog med undtagelse af de 9 ugers øremærket orlov med barselsdagpenge, som gælder for lønmodtagere ved fravær efter § 9, jf. § 21, stk. 2 og 3.

Forældres ret til fravær fremgår af § 7 og §§ 9 og 10, og retten til barselsdagpenge er reguleret i § 20 og §§ 21 – 21 c.

Det fremgår af § 7, stk. 1, at en mor har ret til fravær i de første 10 uger efter barnets fødsel, og en far/medmor har i samme periode ret til fravær i 2 uger. For adoptanter gælder en ret til fravær i 6 uger til hver i de første 10 uger efter barnets modtagelse, jf. § 8, stk. 6.

Hvis barnet er indlagt på hospital, forlænges eller udsættes den periode, hvor der er ret til fravær, jf. § 14, stk. 1, og perioden med ret til barselsdagpenge forlænges eller udsættes tilsvarende, jf. § 20.

Fraværperioden forlænges, hvis forældrene genoptager arbejdet ved indlæggelsen, og indlæggelsen finder sted inden for de første 46 uger efter fødslen eller modtagelsen af barnet. Fraværretten kan højst forlænges i 3 måneder. Fraværperioden kan udsættes, hvis forældrene genoptager arbejdet under indlæggelse, og udskrivelsen af barnet sker inden 60 uger fra fødslen eller modtagelsen.

Efter § 20 har forældrene ret til barselsdagpenge ved fravær efter bl.a. § 7, § 8, stk. 6 og § 14.

Det fremgår af § 9, stk. 1, at efter den 10. uge efter fødslen eller modtagelse af barnet har hver af forældrene ret til fravær i 32 uger. Efter § 10 kan hver af forældrene forlænge fraværet efter § 9 fra 32 uger til 40 uger, og lønmodtagere og selvstændige kan forlænge fraværet til 46 uger.

Retten til barselsdagpenge ved fravær efter §§ 9 og 10 fordeles til forældrene på baggrund af forældrenes familiemæssige status på tidspunktet for barnets fødsel eller modtagelse efter bestemmelserne i § 21, § 21 b eller § 21 c.

For forældre, der bor sammen på tidspunktet for barnets fødsel har en mor ret til barselsdagpenge i 14 uger, og en far eller medmor har ret til barselsdagpenge i 22 uger indtil 1 år efter barnets fødsel eller modtagelse, jf. § 21, stk. 1.

For forældre, der ikke bor sammen på tidspunktet for barnets fødsel eller modtagelse har den forælder, der har barnet boende, ud over retten til barselsdagpenge efter § 21, ret til barselsdagpenge i yderligere 13 uger. Den forælder, som barnet ikke bor hos, har ret til barselsdagpenge i 9 uger, jf. § 21 b, stk. 1 og 2.

Hvis barnet kun har én forælder på tidspunktet for fødslen eller modtagelsen har denne forælder ret til yderligere 22 uger med barselsdagpenge, jf. § 21 c.

Det foreslås i § 14 a, stk. 1, at forældre, der får tre eller flere børn ved samme fødsel, har ret til ekstra fravær i 26 uger tilsammen.

Forslaget betyder, at forældre ud over deres individuelle ret til fravær efter § 7, og deres individuelle ret til fravær efter § 9, får ret til yderligere 26 ugers fravær tilsammen. Forældrene aftaler selv fordelingen af de 26 ugers fravær, hvilket indebærer, at forældrene kan aftale den fordeling, der passer bedst for familien.

Formålet med forslaget er at give forældre, der får tre eller flere børn ved samme fødsel mulighed for at holde en større del af orloven sammen, mens børnene er små, og hvor omsorgen for børnene er særligt krævende, uden at det samtidig betyder, at orlovsperioden med ret til barselsdagpenge, afkortes som følge af forældrenes samtidige orlovsafholdelse.

For forældre, der får tre eller flere børn ved samme fødsel, og som omfattes af § 21, betyder forslaget således, at forældrene, der hver har ret til 24 ugers fravær med barselsdagpenge efter fødslen, jf. § 7, stk. 1 og 2, og § 9, jf. §§ 20 og 21, stk. 1, kan afholde de 24 uger samtidig og være sammen om at passe børnene, mens de er helt små, og herefter kan den ene eller begge forældre afholde fravær efter den foreslåede § 14 a, stk. 1. Forældrene kan vælge, at de hver afholder 13 ugers fravær, eller at den ene afholder alle 26 uger.

Hvis børnene kun har én forælder, er forælderen omfattet af § 21 c, og denne forælder får ret til alle 26 ugers barselsdagpenge efter den foreslåede § 14 a, stk. 1.

Det foreslås i *stk. 2*, at fraværet efter stk. 1 skal holdes inden 18 måneder efter fødslen.

Forslaget betyder, at forældrene som udgangspunkt frit kan placere de 26 ugers fraværsret inden for 18 måneders perioden.

Som udgangspunkt vil der ikke være en rækkefølge for afholdelsen af fravær efter den foreslåede § 14 a i forhold til forældrenes fraværsret efter § 9, men fraværet efter § 14 a skal være afholdt inden 18 måneder efter fødslen.

Fraværsretten efter § 14 a kan ikke - som fravær efter § 9 - forlænges eller udskydes til senere afholdelse ved genoptagelse af arbejdet under en fraværsperiode. Endvidere kan forældrene ikke erstatte fravær efter den foreslåede stk. 1 med fravær efter § 7, stk. 1 eller 3.

Da de 9 ugers øremærket orlov for lønmodtagere skal være afholdt inden 1 år efter barnets fødsel eller modtagelse, jf. § 21, stk. 3, vil det være naturligt, at forældrene vælger at afholde den øremærkede orlov før de 26 ugers fravær efter forslaget.

Da perioden, inden for hvilken fraværet skal være afholdt, er på 18 måneder, kan forældrene vælge at afholde ferie imellem flere orlovsperioder.

Perioden på 18 måneder tager ligeledes højde for, at en periode, hvor et eller flere af børnene evt. er indlagt på hospital i forbindelse med fødslen, og som forlænger eller udsætter fraværsretten efter § 7 og § 9, kan indeholdes i de 18 måneder, således at forældrene både kan holde fravær efter §§ 7, 9, 14 og 14 a indenfor 18 måneder.

Det foreslås i *stk. 3*, at beskæftigelsesministeren fastsætter regler om administrationen efter bestemmelsen.

Der vil bl.a. blive fastsat regler om, at forældrene skal søge Udbetaling Danmark om de ekstra 26 ugers barselsdagpenge.

Til nr. 2

Det fremgår af § 15, stk. 4, i barselsloven jf. lov nr. 343 af 22. marts 2022, at en lønmodtager, der ønsker at udnytte sin ret til fravær, jf. §§ 9 og 10 eller overdraget orlov til afholdelse efter 10 uger efter fødslen, jf. § 7 a, stk. 2, inden 6 uger efter fødslen eller modtagelsen af barnet skal underrette sin arbejdsgiver om tidspunktet for fraværets begyndelse og om længden heraf.

Det foreslås i § 15, *stk. 4, 1. pkt.*, at ændre jf. §§ 9 og 10 til jf. §§ 9, 10 og 14 a.

Forslaget betyder, at en forælder, der er lønmodtager, og som omfattes af retten til fravær efter § 14 a, stk. 1, med 6 ugers varsel efter fødslen skal underrette sin arbejdsgiver om tidspunktet for fraværets begyndelse og om længden heraf.

Til nr. 3

Det fremgår af § 20, i barselsloven jf. lov nr. 343 af 22. marts 2022, at ved fravær efter § 6, stk. 1 og 2, og §§ 7, 7 a, 8, 13 og 14 udbetaler Udbetaling Danmark barselsdagpenge beregnet efter kapitel 9.

Det foreslås i § 20 at indsætte en henvisning til § 14 a.

Forslaget betyder, at der er ret til barselsdagpenge i den fulde fraværsperiode på 26 uger efter den foreslåede § 14 a, hvis betingelserne for ret til barselsdagpenge i øvrigt er opfyldt, herunder beskæftigelseskravet.

Den forælder, der gør brug af fraværet efter den foreslåede § 14 a, skal således opfylde betingelserne for at have ret til barselsdagpenge under fraværet.

Det bemærkes, at det er en betingelse for ret til barselsdagpenge under fravær efter § 14 a, at beskæftigelseskravet i barselslovens §§ 27 eller 28 er opfyldt, og at kravet som udgangspunkt skal være opfyldt ved påbegyndelsen af den enkelte fraværsperiode, jf. § 29, stk. 1, 1. pkt.

Det fremgår videre af § 29, stk. 1, 2. pkt., at for en forælder, der har holdt fravær efter §§ 6 – 9, og som fortsat er dagpengeberettiget ledig, lønmodtager i beskæftigelse eller selvstændig erhvervsdrivende, anses beskæftigelseskravet dog for opfyldt i forhold til efterfølgende fraværsperioder, der påbegyndes indtil 1 år efter barnets fødsel eller modtagelse.